

Vidinské noviny

ročník XIII | október 2019 | číslo 4 | zadarmo

**Rozlúčka
s letom
na strane 4**

DNI OBCE

SÚ VYJADRENÍM

RADOSTI, VĎAČNOSTI

A NÁDEJE

*„Môžeme mať rôzne predstavy, názory
alebo môžeme patriť rôznym cirkvám,
ale predsa vždy dokážeme nájsť spoločnú
reč lásky, pokoja a jednoty.“*

Michal Gubo, ev. a. v. farár

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Všetko na svete môže človek zastaviť. Každý pohyb, každý nepokoj. Jediné, čo nezastaví, nespomalí, je čas. Čas plynie ako rieka nášho života. Míňa sa deň za dňom, rok za rokom a my sa v určitých chvíľach zastavíme. V tento mesiac - október, upriamujeme o niečo viac svoju pozornosť a úctu tým skôr narodeným. Pri takýchto príležitostiach sa človeku neraz premieta jeho doterajší život. Uvažuje o zmysle ľudského bytia, o zmysle nášho života. A preto skláňajme sa hlboko a ďakujeme každému ránu, v ktorom sme sa zobudili a mohli sme uzrieť slnko, vidieť svet, objasť svojich najbližších, stretnúť sa s priateľmi a počuť všetko, čo je okolo nás. Vrúcny želaním každého z nás je šťastný život. Úplné a dokonalé šťastie však neexistuje.

Jednému chýba to, inému zasa čosi iné. Každý ľudský život je iný. Človek ho musí prijímať, žiť ho, ale nevzdávať sa, bojiť sa s prekážkami a ťažkosťami, siahať až na dno síl s vedomím, že po každej búrke sa vyjasní a všetko skrášnie.

Treba sa tešiť z maličkostí, pripomínať si chvíle šťastia a radosti, ktoré sme prežili. No nesmieme zabúdať i na čaro terajšieho života, že nerozohduje len vek, ale i životná múdrosť, duševná pohoda a nezlomná vôľa človeka žiť svoj život pre ostatných. Spomínajme na dni mladosti a tešme sa z dosiahnutého, z každodenných radostí, zo svojich blízkych, z krásneho dňa, z úsmevu, zo všetkých tých maličkostí, ktoré robia svet krajším. Želám vám v mene svojom, ako i v mene poslancov obecného zastupiteľstva, milí seniori, veľa zdravia, radosti a životného optimizmu. Ďalšie požehnané roky, ktoré máte pred sebou, prežité obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní. V pokoji si užívajte život. Nech sú dni vášho zrelého veku naplnené vďačnosťou nás všetkých. Nech je vaša jeseň plná plodov, krásna, pokojná a slnečná.

text: Ján Šupica, starosta obce

foto: Attila Fábíán

UPOZORNENIE PRE NÁVŠTEVNÍKOV CINTORÍNA

Nájomca hrobového miesta je povinný dodržiavať ustanovenia prevádzkového poriadku, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta, najmä:

- udržiavať prenajaté hrobové miesto a bezprostredné okolie prenajatého hrobového miesta v poriadku, aby hrobové miesto bolo odburinené, očistené a zbavené znehodnotenej výzdoby,

- **bez žiadosti a predchádzajúceho písomného súhlasu prevádzkovateľa pohrebiska nesmie nájomca hrobového miesta a ani žiadna iná osoba vykonávať žiadne úpravy okolia hrobu** (betónovanie, ukladanie dlažby, vysádzanie drevín, umiestňovanie lavičky). Možno sa vám uvedené zdá ako zbytočná byrokracia, ale je v záujme nás všetkých oznámiť prevádzkovateľovi pohrebiska (na obecnom úrade) informácie, kto, kedy a čo bude vykonávať na cintoríne. Prevádzkovateľ musí vedieť, čo, kto a kedy robí v cintoríne. Napr. v prípade vzniku škody na susedných hrobových miestach sa škoda bude vymáhať od kamenárskej firmy, ktorá tam pracovala. Ak to prevádzkovateľovi nebolo oznámené, len ťažko sa dopátra obec, kto to zapríčinil. Možno v budúcnosti vznikne škoda práve osobe, ktorá to predtým neoznámila a bude sa domáhať informácií u pracovníkov na obecnom úrade, ktoré žiaľ nebude možné poskytnúť,

- **písomne oznamovať prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov**, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie hrobových miest, z dôvodu presnej evidencie zosnulých na pohrebiskách sa vkladanie úrien, odkrytie a zakrytie urnového miesta, musí vykonávať iba počas pracovnej doby a výlučne za prí-

tomnosti správcu cintorína.

Obec Vidiná, upozorňuje tých nájomcov hrobových miest, ktorí ešte nemajú uzavretú nájomnú zmluvu na hrobové miesto svojich blízkych, aby tak urobili do konca roka 2019 u správcu cintorína – Obec Vidiná a zaplacením si predĺžili prenájom hrobového miesta na ďalších 10 rokov. V opačnom prípade bude hrobové miesto v súlade so zákonom č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve ZRUŠENÉ. Zoznam neznámych nájomcov a nevyplatených hrobných miest je zverejnený na informačnej tabuli v cintoríne.

Odpady vznikajúce prevádzkovaním pohrebiska sú komunálne odpady. Odpad z jednej "dušičkovej" výzdoby sa bude rozkladať desiatky až stovky rokov po tom, čo zomrie generácia, ktorá ho tam nosí. Problémom sú tiež umelé kvety, ktoré nemožno separovať. Zamyslime sa nad tým a snažme sa dať prednosť prirodzenej kráse živých či sušených kvetov a vencov na hroboch. Ich plastové náhrady síce vydržia dlhšie, ale sú veľkou záťažou pre naše životné prostredie. Ak sa na cintoríne s plastovým odpadom predsa len stretne, snažme sa o jeho triedený zber a recykláciu, aby sa zbytočne nemiešal s biologicky rozložiteľným odpadom. Nádobu na separovaný odpad existujú a každý z nás má možnosť do nich tento odpad odnieť.

Našich zosnulých si najviac uctíme úprimnou tichou modlitbou a jednoduchou prirodzenou úpravou hrobov.

text: Emília Gajdošová

VYRIEŠILI SME NEDOSTATOK HROBOVÝCH MIEST

Rozšírenie cintorína, ktoré by malo zabezpečiť dostatočnú kapacitu hrobových miest na najbližšie desiatky rokov, je v ďalšej etape.

Rozhodli sme sa rozšíriť miestny cintorín o nové hrobové a urnové miesta. V prvej etape bolo nevyhnutné vybudovať oporný múr, ktorý zároveň slúži aj na osadenie urnových boxov. V ďalšej etape, ktorá sa začala práve v týchto dňoch, sa počíta s vybudovaním centrálného prístupového chodníka a ďalšieho vodorovného chodníka. V kopcovitom teréne sú navrhnuté úpravy v podobe kaskádovitých stupňov. V rozšírenej hornej časti cintorína budú tiež dobudované vodovodné vetvy a osvetlenie od vstupnej brány.

Prosíme občanov o zvýšenú pozornosť pri pohybe v cintoríne, nakoľko tam prebiehajú stavebné práce.

text a foto: Ján Šupica

NOVÉ PARKOVACIE MIESTA PRI CINTORÍNE

Spevnené plochy pri cintoríne sú realizované tak, aby sa počas dažďa netvorili kaluže. Zároveň je vybudované odvádzanie zrážkovej vody s postupným prepúšťaním do podkladovej vrstvy. Plochy sú ohraničené osadením betónových obrubníkov, pričom okolie je upravené a zatrávnené parkovacie miesta budú vyznačené novým značením. Parkovisko je určené predovšetkým pre návštevníkov cintorína. Ešte nás čaká oprava starého oplotenia. Tieto práce sú rozdelené do viacerých etáp. Prvú etapu už čoskoro ukončíme a verím, že sami privítate tieto zmeny. Parkovisko sme realizovali svojpomocne so zamestnancami obce, pričom obec zakúpila len nevyhnutný materiál na spevnenie plochy.

text a foto: Ján Šupica

Poplatky v Materskej škole u Veveričky

Tak ako vo všetkých fungujúcich inštitúciách tvoria poplatky neodmysliteľnú súčasť fungovania organizácie, nie je to ináč ani v našom školskom zariadení v MŠ u Veveričky.

Poplatky, ktoré sú uvedené vo VZN Obce sú navrhované podľa legislatívno - právnych noriem určených pre materské školy a dodatočne schválené a zakomponované do VZN Obce.

Sú to nasledovné príspevky:

Finančný príspevok zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole, hovorovo povedané školné sa platí na jedno dieťaťa 10,00 Eur, výnimku tvoria deti s rovnakým dátum a rokom narodenia, čiže dvojčky, kde rodič za druhé dieťa uhrádza 1/2 príspevku t.j. 5,00 Eur a to vždy do 10. dňa v mesiaci bezhotovostne, prípadne v hotovosti na Obecnom úrade vo Vidinej.

Finančný príspevok na stravovanie vo výške nákladov na nákup potravín podľa vekových kategórií stravníkov v súlade s 2. finančným pásmom vydaným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu pre deti v materských školách od 2 do 6 rokov predstavuje dennú stravnú jednotku 1,45 Eur plus režijné náklady vo výške 0,15 centov na 1 odstravovaný deň.

Osobitnú kategóriu detí v MŠ tvoria deti, ktoré majú posledný ročník materskej školy. Sú oslobodené od platenia príspevku za pobyt detí v MŠ a sú zvýhodnené o štátnu dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom vo výške 1,20 Eur na 1 dieťa za každý stravovací deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vzdelávacieho procesu v materskej škole. Zákonný zástupca dieťaťa materskej školy, ktorému sa poskytuje dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom, uhrádza rozdiel medzi výškou finančného príspevku na stravovanie a dotáciou na podpory na výchovu k stravovacím návykom, čo činí 0,40 Eur na 1 dieťa za každý stravovací deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vzdelávacieho procesu v materskej škole.

Úhradu nákladov na stravovanie za každé dieťa materskej školy vykonáva zákonný zástupca dieťaťa vždy do 15 dňa predchádzajúceho mesiaca, pretože sa realizuje platenie príspevku za stravovanie 1 mesiac vopred a to bezhotovostne bankovým prevodom alebo poštovou poukážkou.

text: Janka Skýpalová

ZÁCHRANA KULTÚRNEJ PAMIATKY

Krátky pohľad do minulosti. Na pozvanie manželov Asbóthovcov, majiteľov kaštieľa, pricestoval 27. októbra 1906 do Vidinej viedenský architekt Jordán, aby určil vhodné miesto na stavbu kostola. Po znaľekom posúdení vybral takú polohu, aby bola aj z veľkej diaľky veža kostola viditeľná. Ako vzorový model poslužil kostol z bavorského mesta Traunstein neďaleko Salzburgu. Stavbu pod dohľadom pána Jordána uskutočňovala v rokoch 1907 – 1911 firma Františka Čereja z Lučenca. Výsledkom je krásna a umelecky jedinečne stvárnená kultúrna pamiatka.

Súčasnoscť. Ešte v polovici septembra na základoch kostola prebiehali stavebné práce. Ich cieľom je dôkladná izolácia tehlových múrov hrobky, ktoré siahajú do hĺbky troch metrov. Izolačná asfaltová vrstva, ktorú stavitelia použili pred sto rokmi,

je v dezolátnom stave a tehla v nadmerne vlhkom prostredí je príliš namáhaná. Aby sa neporušila statika, postupuje sa po etapách – s výkopmi len na určitom úseku. Nevyhnutnosťou je zabezpečenie drevenou výstužou pred závalom. Technologický postup je nasledovný: vysušenie zvlhnutých múrov, polozenie jednotlivých vrstiev izolácie, hĺbková drenáž (odvodnenie) so sondami na monitorovanie hladiny spodnej vody. Stavebné práce trvajú tri roky a vykonávajú sa svojpomocne. Máme dosť odborníkov, šikovných majstrov a ochotných ľudí, ktorí sa vedú dať dokopy a spoločne urobiť kus dobrej a užitočnej roboty. Náklady na práce sú finančne vykryté z dobrovoľných príspevkov obyvateľov obce. V súčasnosti sú výkopy zasypané a práce zastavené do jari, kedy by sa mal urobiť posledný úsek. Lebo na záchrane našej kultúrnej pamiatky záleží.

text a foto: Marián Jeleň

MÁME NOVÉHO REKTORA

Od 1. júla sa novým rektorom Misijného domu a správcom kostola vo Vidinej stal páter Emil Králik. Našu obec už pozná, pretože pred 29 rokmi sa tu rok pripravoval na svoje povolanie. Páter Králik pochádza z Tepličky nad Váhom. V rokoch 1997 – 2001 študoval v USA, kde v Chicagu pôsobil aj ako kaplán pre veriacich Slovákov. Po návrate na Slovensko pôsobil v Misijnom dome v Nitre a prednášal na Trnavskej univerzite. V rokoch 2016 – 2017 bol na misiách medzi Slovákami v austrálskom Sydney. Veríme, že s pátrom Králikom nájdeme spoločnú reč a vzájomné porozumenie. Novému rektorovi želáme veľa zdravia, Božej pomoci a úspechov pri vykonávaní funkcie.

text: Marián Jeleň, Anna Jeleňová

PRIPOMÍNAME SI 75. VÝROČIE SNP

(udalosti v priestore Lučenec – Vidiná – Tomášovce)

PRÍPRAVY

Zvest' o vyhlásení Slovenského národného povstania sa do Vidinej a okolia dostala 30. augusta 1944. V nasledujúcich dňoch dochádza k ustáleniu politických síl v Novohrade a vytvoreniu Revolučného okresného národného výboru (RNV) v Lovinobani. V obciach boli založené revolučné národné výbory, ktoré mali za úlohu: ustanoviť národné milície, uskutočniť mobilizáciu a posilniť pohraničné strážne útvary. Ďalšie problémy súviseli so zásobovaním obyvateľstva, povstaleckých vojakov a partizánov, organizovanie dobrovoľných zbierok potravín, šatstva, bielizne a pod. Významná bola pomoc RNV pri výstavbe obranných opatrení v chotári obce, na miestach, kde sa plánovala obrana určitého priestoru. Išlo najmä o kopanie zákopov, guľometných hniezd, bunkrov, budovanie protitankových prekážok... Občania na nich odpracovali niekoľko tisíc hodín.

Oblasť Novohradu počas SNP bola začlenená do operačno – obranného priestoru 3. taktickej skupiny (krycie meno *Gerlach*), ktorej veliteľom bol pplk. Pavol Kuna. Vidiná aj Tomášovce patrili do operačného priestoru práporu *Váh* kpt. Hlucháňa, ktorého neskôr vystriedal kpt. Juračka.

30. a 31. augusta 1944 prichádzajú do pohraničných dedín Vidiná, Tomášovce, Kalinovo, Stará Halič malé skupiny príslušníkov práporu *Váh*. Dochádza k veľmi úzkej spolupráci vojakov, žandárov, milície a obyvateľstva. Zo Zvolena, sídla partizánskej brigády *Za oslobodenie Slovanov*, sa vyčleňuje partizánsky oddiel *Thälmann* a 19. septembra 1944 prichádza do Tomášoviec. Veliteľom oddielu, ktorý má cca 250 príslušníkov je kapitán Sovietskej armády S.

F. Kyrčanov. Po desiatich dňoch sa oddiel rozrástol dvojnásobne.

Prvoradou úlohou oddielu *Thälmann* a vojakov zo skupiny *Váh* bola obrana hraníc pri Lučenci od Nových Honov až po Maškovú a prieskum v tyle nepriateľa, v Maďarsku. Ďalšou úlohou bolo uskutočňovať aktívnu propagandu medzi maďarským a slovenským obyvateľstvom na okupovanom území i medzi maďarskou pohraničnou strážou a vojakmi. Pri širokej účasti obyvateľstva sa začali budovať zákopy, guľometné hniezda, bunkre a rôzne prekážky.

Bojové akcie partizánskeho oddielu *Thälmann*

Oddiel *Thälmann* získaval údaje spravodajského charakteru v južnom pohraničí aj v častých a prekvapujúcich menších bojových akciách, ktoré boli vedené proti niektorým vojenským objektom v Lučenci a na okolí. K veľkej prestrelke došlo 14. septembra 1944 v chotári obce Tomášovce a pri Ladove medzi oddielom, maďarskými vojakmi a pohraničnou strážou. V nej padol partizánsky poručík Karel Kubíček. Pochovali ho v tomášovskom cintoríne na druhý deň pri veľkej účasti partizánov a obyvateľstva.

Do najvýznamnejších akcií partizánskej brigády *Za oslobodenie Slovanov* sa zapísal oddiel *Thälmann* zorganizovaním odletu maďarskej delegácie do Moskvy ohľadom dohody prímeria a vystúpenia Maďarska z vojny. Maďarská delegácia pod vedením generál-plukovníka Gábora Farragóa prekročila maďarsko – slovenské hranice pri Haliči, kde ju na zámku čakal politický komisár brigády mjr. Makarov a náčelník štábu oddielu *Thälmann* V.O. Zlatner. Delegácia mala plnú moc a list Horthyho Stalinovi. Úlohou delegácie po uskutočnení

politického prevratu v Maďarsku malo byť zapojenie sa Maďarska do vojnových operácií proti hitlerovskému Nemecku. Z Tomášoviec delegácia odišla do Zvolenského zámku – sídla brigády, odkiaľ 1. októbra 1944 odletela do Moskvy.

Zo slávnostnejších akcií oddielu *Thälmann* je potrebné pripomenúť si slávnostnú prisahu nováčikov oddielu a predstavenie Frontového divadla za účasti Andreja Bagara a jeho súboru.

NEMECKÁ OFENZÍVA

Relatívnu stabilitu a pokoj v Novohrade narušil vývoj na južnom úseku frontu. Situáciu ovplyvnila aj zmena vnútropolitckej orientácie v Maďarsku, ktorá nastala po oznámení Horthyho vlády o vystúpení Maďarska z vojny. Pokus o prevrat nemecké jednotky ešte v ten istý deň, t. j. 15. októbra 1944, rýchle zlikvidovali a okupovali krajinu. Nástup Szálasiho a okupácia Maďarska nemeckým vojskom znamená už akútnu hrozbu pre SNP.

18. októbra 1944 začali nemecké okupačné jednotky generálny útok na povstalecké územie. V smere od Lučenca začali Nemci podnikať menšie výpady prieskumného charakteru. 19. októbra 1944 pri jednom z takýchto pokusov **zajali partizáni z oddielu *Thälmann* vo Vidinej dvoch príslušníkov 2. SS skupiny 18. SS divízie Horst Wessel**. Jeden z nich – hauptsturmführer Lieheneu, ktorý zahynul na úteku, bol prevezený do márnice v Tomášovciach. Druhý zajatec – Konrád Basel, informoval veliteľstvo oddielu o počtoch nemeckých vojsk v Lučenci.

22. októbra 1944 v skorých ranných hodinách prekročili nemecké jednotky 18. SS divízie Horst Wessel maďarsko – slovenské hranice na všetkých úsekoch Novohradu. Z Lučenca vyrazili do útoku proti povstalcom nemecké jednotky približne v sile dvoch rôt na autách s niekoľkými pancierovými vozmi a so štyrmi tankami. Tomášovce začínajú obsadzovať po 8. hodine ráno. Vojenské skupiny Československej armády, zosilnené pohraničné stráže a žandárske útvary spolu s partizánskym oddielom *Thälmann*, ktorého partizáni sa v posledných dňoch pred útokom nachádzali v Tomášovciach, Kalinove, Gregorovej Vieske a v Starej Haliči, ustúpili bez väčšieho odporu. Nemecké jednotky prešli od Vidinej až k Lovinobani. Okolo 11. hodiny začali obsadzovať Mýtnu. V ďalšom postupe sa im do cesty postavili jednotky práporu *Váh* pri Píle.

text: Marián Jeleň, **foto:** Miroslav Janšto

zdroj: V. Motoška – SNP v Novohrade, Vlastivedný zborník 2, Matica slovenská, Martin 1975

SPOMIENKY Jána Macku

(1.7. 1924 – 22.1. 2018)

priameho účastníka SNP, oceneného za významnú činnosť v domácom a zahraničnom odboji a tiež za záslužnú prácu v organizácii Zväzu protifašistických bojovníkov

Uverejnený text je súčasťou rozhovoru, ktorý uskutočnil Mgr. art. Miroslav Janšto počas jeho návštevy v dome pána Macku v júli 2015.

Vtedy cez vojnu, boli Nemci v kaštieli?
Boli.

Mali tu nejaký štáb?

Nemci len vtedy prišli, keď front prišiel sem. Ako prišli prví Nemci, tak tu v našej záhrade, na rohu, zabili nejakého Nemca. Dajaký major to bol. Ako hliadka išiel na výzvedy a chytili ho. Šikovali ho do Tomášoviec, lebo čo my tu budeme s ním robiť? Tu od mosta, ako je cesta, rozbehol sa po nejaký dom, preskočil plot a tam ho jeden partizán, pôvodom Juhoslovan z Českého Brezova, zastrelil. Ale čo teraz s ním? Ja som nebol doma. Bol som v Povstaní. Prídem domov a mama mi vraví, čo sa stalo. Zobrali ho na voz a odviezli do Tomášoviec, lebo tam bola partizánska skupina.

Keď prišli Nemci, hľadali ho. Vidinčania povedali: „My tu nemáme nikoho. Z Tomášoviec prišli, tam ho aj odviezli. Tomášovčania ho pochovali.“ Nemci sa pýtali: „Kto ho zastrelil?“ Celú dedinu vydurili tam, kde je postavený kravín. „Kým sa vinník nenájde, tak vás všetkých postrieme!“ Ale bol tu jeden farár, vedel nemecky, tak ten zachránil týchto ľudí. On povedal: „Vinník nie je z tejto dediny ale z Tomášoviec.“

A Tomášovčanom Nemci neubližili?

To ja neviem. Asi sa tam báli ísť, keď tam boli partizáni.

Ako dlho boli Nemci v kaštieli?

Len keď utekali. A najviac mŕtvych tu ležalo.

A kde ich pochovávali? Pálili ich.

Kde ich pálili? Aj tam, v kaštieli.

Do Povstania ste sa išli sám, dobrovoľne, prihlásiť, alebo to bola mobilizácia?

Išiel som sám. Mobilizácia bola, ale ja som nebol vojak.

Čo vás k tomu viedlo? Koľko ste mali rokov?

Mal som dvadsať rokov. Na stavbe cesty (Tomášovce – Kalinovo) som robil dva a trištvrte roka. Robota zastala. Prišli sem Rusi a presviedčali nás: „Podte, dostanete dobrú robotu. Dáme vám plat.“ Niektorí išli. Aj Homme išiel a bol sám. A reku, keď tí išli aj ja skúsím...

Keď som išiel do Zvolena, štyria išli o týždeň skorej predom mnou: Ondro Macko, Jano Gabera, Janko Homme a Jano Kalamár. Prídem na hrad, iba keď dovezu štyroch zabitých ľudí, čo ich Nemci postrieľali. Vravím si: „Už som hotový, ako ja to prežijem? Čo mám spraviť?“ Kým ste nemali prísahu, mohli ste aj domov odísť. Ale po prísahu sa už nedalo nikde ísť.

Je pravda, že Nemci ostreľovali Vidinú?

Ako je dom Ožďanievej, tam mal pozorovateľňu a stade strieľal. Front bol už blízko.

Bola obec bombardovaná alebo ostreľovaná z kanónov?

Nemci tu mali taký starý dom a tam mali delá. Rusi leteli stadeto a zhodili bomby tam ďalej, do záhrady. Tam explodovali, asi vo vzdialenosti 150 metrov.

Vy ste to veľmi dobre zvládli.

Zvládol som to. Keď sa Povstanie skončilo, Slovensko bolo ešte obsadené. Ja som bol v hore, nad Detvou na Poľane. Tam sme mali štáb. Ale ako sa mám dostať domov? Rusi, klobúk dolu pred nimi, si z obklúčenia nič nerobili. Prišli sme hore, pozeráme na cestu od Hriňovej. Nemecké transportéry tam hliadkovali. Čo robiť? Keď voľakde pôjdete, či viete, že vás Nemec alebo gardista nezahľási alebo nezabije? Stade som išiel peši. Nebolo ani čo jesť, ani oblečenie, ani

sa kde vyspať, nič nebolo. Zabúchate dakde, že: „Dajte mi kus chleba!“ Cez deň ste sa nemohli pohybovať.

Prídem domov a ... vidím nemecké vozy na dvore. Čo teraz robiť? Mali sme kravu, tak som išiel hore na padláš a zahrabal som sa do sena. Azda príde mama na seno. Mama prišla a hovorí: „To sú nie Rusi. Teraz nemôžeš nikde ísť, lebo prídu a budú sa pýtať: „Kto je to, čo je to?“ A reku, ešte aj nás pobijú! No keď tí odišli, pomaličky som sa stiahol dole a mama mi vraví: „Božechráň, že by ťa boli zabili. Otec by to nebol ani prežil.“

NIEKOĽKO VIET NA ZÁVER

Medzi významnými osobnosťami našej obce patrí Jánovi Mackovi čestné miesto. Bol posledným žijúcim partizánom, účastníkom Slovenského národného povstania. Aj keď už nie je medzi nami, stále môžeme obdivovať jeho úprimnosť, otvorenosť, vitálnosť, výnimočnú pamäť i ľahkosť, s akou sa podelil o svoje, pre nás také nevšedné a vzácne zážitky a spomienky. Čas ukáže, aké kultúrne dedičstvo sa ukrýva v životnom príbehu jednoduchého Vidinčana – Jána Macku-Petiana. Môžeme byť naňho hrdí. Lebo každý človek, ktorý sa zúčastnil boja proti nacizmu, si zaslúži úctu.

text: Marián Jeleň

foto: Miroslav Janšto, internet

Ani sme sa nenazdali a prišla jeseň. Krásnych teplých slnečných dní ubúda, ale pevne verím, že na posledný tohtoročný augustový deň budeme ešte dlho spomínať. Prečo? Ako každý rok, aj tento rok sa konali v obci tradičné Dni obce pod názvom Rozlúčka s letom. Táto najväčšia kultúrna akcia má už dlhoročnú tradíciu a organizátori sa stále snažia prísť s niečím novým, s niečím, čo upúta. A tak tomu bolo aj tento rok. Jednou z novinek bolo, že futbalový turnaj o Pohár starostu obce Vidiná sa konal už vo štvrtok a športoví priaznivci si určite prišli na svoje. Na multifunkčnom ihrisku to v určitých momentoch priam vrelo, ale férová hra a športové srdce opäť zvíťazili. Tentokrát šťastie prialo mužstvu Star pub, v ktorom si zahral aj náš športu oddaný pán starosta. Ako druhé skončilo mužstvo Bud Spencer z Tomášoviec a tretie bolo mužstvo Hey Taxi.

V piatok, v predvečer akcie, sme si pripomenuli 75. výročie Slovenského národného povstania. Starostovia obcí Vidiná a Egyházas-

sdengeleg spoločne s predsedníčkou Klubu dôchodcov položili vence k pamätníku padlým SNP a v stíšenej atmosfére, spolu s prítomnými, venovali obetiam pietnu spomienku. Pretože na obete Slovenského národného povstania nesmieme nikdy zabudnúť.

O 19. hodine bola na programe ekumenická bohoslužba v katolíckom kostole. Do lavíc spoločne zasadli evanjelici s katolíkmi, domáci Vidinčania, aj hostia z maďarskej družobnej obce. Obrad viedli páter Emil Králik, páter Bartolomej Baráth a evanjelický a. v. farár Michal Gubo. Páter Baráth privítal hostí z Maďarska a pripomenul, že jazykom, ktorému každý rozumie a ktorým každý hovorí, je jazyk lásky. Pán farár Gubo vyzdvihol dôležitosť vďačnosti Bohu za úrodu a tiež za pokojný život v obci. Páter Králik nás nabádal, aby sme žili v láske, spravodlivosti a pravde. Po bohoslužbe sme sa spokojní rozišli domov.

Na futbalovom ihrisku zatiaľ prebiehali prípravy na deň „D“. Už od rána boli prípravy v plnom prúde a niekoľkomesačné organizovanie sa blížilo k záveru s očakávaním, či dopadne všetko tak, ako má byť. Organizátorom v hlavách vírili otázky „Bude pršať?“, „Prídu ľudia a bude sa im páčiť?“, „Budú spokojní?“. Do neskorých večerných hodín sme spoločne

s niekoľkými dobrovoľníkmi stavali stany, rozkladali stoly, lavice a pod.

Ráno sme sa všetci prebudili do krásneho slnečného dňa. Od skorého rána prichádzali na ihrisko kuchári, súťažiaci Vidinského kotlíka. Po tretíkrát chutil porote najviac guláš, ktorý uvarili „Fešáci“ (Marek Majer, Peter Kropáč a Roman Mojžiš). Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo „Jombíkovci“ (Tibor Jombík, Tibor Jombík st. a Petronela Magová) a na treťom mieste skončili „Brešúce Škorce“ (Ján Macko a spol.).

Vidinský kotlík však nebola jediná súťaž, ktorej sa mohli obyvatelia obce zúčastniť. Už niekoľko rokov sú súčasťou Rozlúčky s letom aj súťaže o najlepšie sladký a slaný koláč. Do súťaže sa zapojili nielen členky klubu dôchodcov a porota vyhodnotila súťaže nasledovne:

NAJLEPŠÍ SLADKÝ KOLÁČ

1. miesto Mária Obročníková (chrapne)
2. miesto Emília Paprnáková (citrónové rezy)
3. miesto Egyházasdengeleg

NAJLEPŠÍ SLANÝ KOLÁČ

1. miesto Ľubica Horváthová (syrové praclíky)
2. miesto Elena Janštová (cesnakové rožky)
3. miesto Božena Kamenská (pagáče)

Vítazný tím futbalového turnaja o Pohár starostu obce:

HORNÝ RAD ZĽAVA:

Matej Líška, Ján Kučera, Peter Šupina, Lukáš Miadok, Mikuláš Bodor, Ján Pilňan.

DOLNÝ RAD ZĽAVA:

Roman Šupina, Zoltán Béréš, Ján Šupica, Miroslav Král

Aj vďaka štedrým sponzorom bol pripravený bohatý kultúrny program, ktorý veríme, že oslovil všetky vekové kategórie. Sobotné dopoludnie bolo venované našim najmenším. Na pódiu s veľkou LED obrazovkou privítali deti králiky z klobúka Žofka a Bono. Pre deti si pripravili náučné divadlo o zdravej výžive a spoločne si s nimi zaspievali a zatancovali pri veselých pesničkách. V tanečnom rytme pokračovala aj usmievať a zvedavá Dúhalka, ktorá k nám prišla až z krajiny za dúhou. Detský program zakončila Šaška Baška, ktorá s deťmi hľadala strateného kamaráta, ktorého sa im našťastie spoločnými silami podarilo nájsť.

Počas obeda nám pri ochladzovaní horúceho jedla z kotlíkov hrala ľudová hudba Javorinka z Pliešoviec. V rámci folklórneho bloku nás svojim vystúpením potešili FS Škorec a ŽSS Vidovenky a s radosťou sme sledo-

vali naše mladé talenty, deti z DFS Konôpka, Matúška Pauera a Melinku Gembickú. Okrem domácich skupín nám zahrli a zaspievali aj folklórne súbory Tancujúce päty z Egyházasdengeleg, FS Háj z Rimavskej Soboty a FS Bystrina z Banskej Bystrice.

Večerný program otvoril stále obľúbený Peter Stašák. Spevom a nenapodobiteľným šarmom si získal veľkú časť obecnstva. Keď ho jeden z divákov ponúkol domácou slivovicou, hneď bola lepšia nálada. S vlastnou tvorbou sa predstavila kapela This Harmony, ktorých členmi sú aj dvaja Vidinčania. Sympatické vystúpenie podala aj trojica mladých Vidinčanov – Smile band, ktorí nám po prvýkrát zaspievali aj vlastnú pesničku. Najväčší úspech zožalo vystúpenie populárnej skupiny Polemic, ktorá publiku zahrála svoje najväčšie hity. O zábavu do neskorej noci sa postaral talentovaný klavirista, skladateľ a hudobný producent, rodák z Vidinej – Mark Dann. Okrem nich sme mali možnosť vidieť

a počuť aj interpretov ako Dominika Mirgová, Boki, King Shaolin a Mafia Corner.

Po skúsenostiach z minulých ročníkov sme sa snažili zachovať kvalitnú úroveň podujatia s vysokou účasťou. Krásne počasie, množstvo atrakcií a bohatý program prilákali mnoho ľudí, ktorí najčastejšie hodnotili podujatie slovami: „Všetko je dobré.“ „Každý si príde na svoje.“ „Starosta je šikovný chlap.“ Zvlášť chceme poďakovať všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa starali o hostí a vykonávali potrebné činnosti a služby pre spokojnosť návštevníkov a plynulý priebeh podujatia.

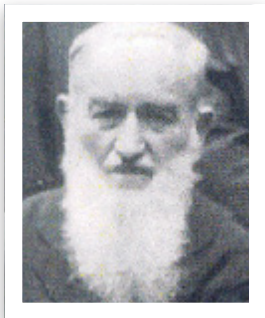
text: Ivana Rubintová, Marián Jeleň

foto: Miroslav Janšto

VIDINÁ POČAS VOJNY

Spomienky pátra Štefana Horvátha

Pátra Štefana Horvátha si mnohí z nás živo pamätajú ako starostlivého a láskavého človeka, ktorý ako rektor Misijného domu vo Vidinej pôsobil v rokoch 1998 – 2003. V brožúrke *75 rokov Misijného domu Božského Srdca Ježišovho vo Vidinej* píše o pátrovi Alojzovi Lazeckom ako o priamom svedkovi vojnových udalostí. Obom pátrom vďačíme za zachovanie vzácných momentov našej histórie.

Páter Alojz Lazecký, ktorý bol vo Vidinej rektorom za posledné tri roky druhej svetovej vojny, napísal **Denník** na 78 stranách, v ktorom najmenej raz alebo dvakrát v týždni opísal, čo sa vo Vidinej odohralo v poslednom roku druhej svetovej vojny. **Denník** začína opisom udalostí **koncom augusta 1944 a končí 2. júna 1945.**

Pre vojnu a odtrhnutie slovenského juhu zostal Misijný dom vo Vidinej od jesene 1939 znova bez žiakov. Po vypuknutí povstania sa stal Misijný dom zásobárňou pre vojenské útvary, ktoré sa tam sporadicky striedali: partizáni, Nemci, Rusi, Rumuni. Aj si pýtali, aj niekedy platili, zväčša však len brali. Často nastavil automat a „davaj!“ Nakoniec zostal celý majetok bez záprahu, bez dojníc a veľký chliev zívaj prázdnotou.

Z DENNÍKA PÁTRA LAZECKÉHO

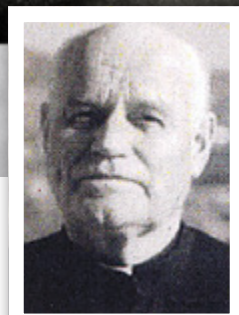
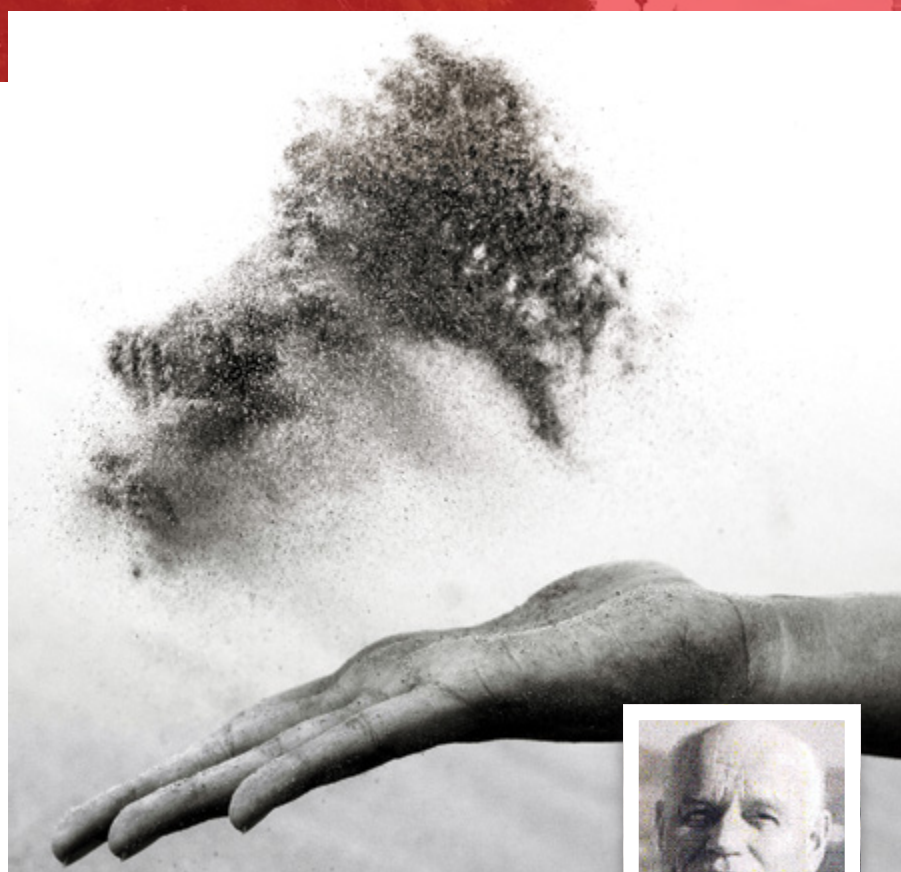
„Pred koncom augusta 1944 došli do Vidinej dve zvesti: v blízkosti Lučenca zhromažďujú Nemci svoje zbrojné sily a vojnový materiál a do Tomášoviec prišli partizáni. Obidve zvesti boli pravdivé. Tak sme sa dostali medzi nich. Na poliach pred lučeneckou stanicou začal narastať park motorových vozidiel sivo – žltej farby a bol zo dňa na deň väčší. Nemcov pribúdalo každým dňom. Vo Vidinej sa znova objavili partizáni z oddielu čs. partizánov vo Zvolene, útvary Tomášovce. Uniformy mali starého čs. vojska, niektorí slovenskej armády. Začali sa po kraji ustanovovať národné výbory. Po drtivom útoku ruských pozemných síl a zvlášť tankových divízií na maďarskej

nížine stiahli Nemci obrovský vojenský materiál na južné hranice Slovenska. Druhá správa hovorila, že do Tomášoviec prišli partizáni, ktorí čoskoro prenikli až do Vidinej. Prerušili železničnú trať za ostatným strážnym slovenským domkom a vyhodili do povetria most pri Podrečanoch. Prvými prístahovalcami domu boli utečenci z východnej Haliče a Ukrajiny. Takto sa Vidiná na istý čas dostala na hranice medzi Nemcami a partizánmi. Netrvalo dlho a Nemci začali prenikať na sever.“

ZACHRÁNENÍ VIDINČANIA

Denník pokračuje:

„19. 10. 1944 zajali partizáni k večeru v lese u našich studní dvoch príslušníkov SS. Nadporučík a čatára, ktorí sem prišli z Lučenca (U studní je časť Vidinej smerom ku Halieru). Nadporučík sa pokúsil v dedine o útek. Ale mal smolu, lebo dobehol k jednému plotu záhrady, ktorý sa snažil rýchlo preliezť a trafila ho guľka partizána. Potom ho na fúriku odviezli do Tomášoviec. Partizán, čo ho zastrelil, sa chválil, že si vzal jeho hodinky a fotografický aparát; iný zas jeho čížmy. 20. 10. 1944 sa ozvala nad ránom strelba a výbuchy zapríčinené raketovou strelou. Príslušníci SS z Lučenca sa vybrali hľadať svojich dvoch stratených dôstojníkov. Boli asi deväti a bolo ich vidieť cez našu dlatelinu. Prišli až k cintorínu a vrátili sa bez prekážky. Svojich stratených kamarátov nenašli. 21. 10. 1944 sa ozvali dva silné výbuchy. Vyhodili do povetria nadjazd nad traťou Tomášovce – Vidiná. 22. 10. 1944 došli do Vidinej prvé nemecké hliadky. Vidiná sa dostala pod nemeckú vojenskú správu.“

Páter Štefan Horváth vysvetľuje:

Za zastrelených dvoch dôstojníkov žiadali Nemci odvetu a vyviedli mnoho ľudí z Vidinej za dedinu, kde mali v úmysle niektorých postrieľať ako pomstu za zastrelených dôstojníkov SS. Páter Lazecký tam utekal a presvedčil Nemcov, že nikto z Vidinej nemá na tom vinu. Vedel dobre nemecky. Nemci sa dali presvedčiť a zajatých ľudí prepustili. Vidiná mu je za to zaviazaná povinnosťou večnej vďaky. Boli by z Vidinej urobili malé Lidice.

„Začal postup Nemcov na sever a začali postupne zatláčať partizánov smerom ku Zvolenu. Nemcov vystriedali maďarskí vojaci. Ale čoskoro bolo cítiť veľký tlak ruskej armády od juhu a Nemci utekali na sever. Front bol v pohybe a Vidiná trpela ďalej. O polnoci 24. decembra sa v hlavnej miestnosti kaštieľa zhromažďilo na 200 nemeckých vojakov, ktorí spievali: „Stille Nacht, heilige Nacht...“ Cez sviatky padali granáty do záhrady a parku, vyletúvali okná a dvere na dome. Všetci sa skrývali v pivniciach. Začiatkom januára 1945 sme počuli po prvýkrát ruské kaťuše, ktoré nazývali „stalinovými organmi“. Paľba guľometov a mínometov neustávala prvé dva januárové týždne. 14. januára 1945 boli už Rusi na Bolontove. Dostali sme sa pod ruskú vojenskú správu.“

text: Redakčná rada **foto:** internet

ŠŤASTNÝ, KTO DOMOM MÁ

Domov je matkina náruč,
ruky čo pritúlia na hrud',
ústa čo pofúkajú boľáčky,
oči starostlivej mamičky.

Domov je otcova ruka,
právo i trest ponúka,
drsná hladíť líca,
múr ak príde víchrica.

Domov je teplo v srdci,
pohoda v našej duši,
plná špajza detských snov,
miesto kde šťastný si bol.

Domov sú krásne piesne,
počul si, srdcom čuješ ešte,
starej matere rozprávky,
dedove drevené koníky.

Domov je kvetinový záhon,
detstvo si prežil v ňom,
nohy hoc idú po svete,
srdce ostáva v záhone.

Domov je oáza v púšti,
ľudia čo majú ťa v srdci,
klinec, kde detstvo visí,
mladosť, lásky na polici.

Domov je biela perina,
sladko kde sa usína,
matkina ruka keď hladí,
ústa jej, keď ťa vadí.

Domov sú vystreté dlane,
ubolenú hlavu zložíš na ne,
roklina kde zhodíš starosti,
sad v kvete plný radosti.

Domov je kúsok role,
zapustené kde sú korene,
presadený hoc v iný kraj,
vždy v srdci domov maj.

Domov ako pre motýľa kvet,
krásou i vôňou volá ťa späť,
kvet časom krásu stráca,
domov vždy zelená sa.

Domov je kameň na srdci,
mesiac čo na cestu svieti,
uspávanka čo tlačí viečka,
unavená mať keď spieva.

Domov je lúka zakvitnutá,
bosá noha rosou umytá,
nos čo štekľí vôňa sena,
lúka keď už pokosená.

Domov je maják na skale,
zblúdiš ak, cestu ukáže,
stroskotáš a všetko stratíš,
máš domov, kde sa vrátiš.

Domov je ruža šípová,
krásna v kvete, smutná suchá,
krása i smútok rovnako pichá,
ak zberá sa do ďaleka.

Domov je hniezdo z páperia,
šťastní čo doň sa uložia,
smutní, čo na ulici jedia,
srdce si v igelitke nosia.

Domov je boľavé srdce,
deti jeho v svete stratené,
zlákal svet ich do diali,
domov sa leskne slzami.

Domov je voda v horskom plese,
slnko kde si lúče kúpe,
neuteká ako riava do mora,
tíško len čaká na teba.

Domov je kus rodnej zeme,
tu začiatky i možno konce,
smutný ak už nikto nie je,
prachom cesta zapadne.

Ján Tokár Oravský

ÚCTA PADLÝM HRDINOM

Pri hodnotení vojnových udalostí a pri spomienkach na obeť z radov miestnych obyvateľov cítíme potrebu dať veci na pravú mieru. To znamená vzdať úctu tým, ktorým právom patrí. Mená obetí chceme dať zapísať ako trvalú pamiatku na pamätnú tabuľu. Doteraz poznáme tri mená ľudí, ktorí zahynuli v boji:

**Juraj RAFAJ – ako partizán bol zastrelený Nemcami
22.10. 1944 v Lieskovci pri Zvolene**

**Ján HOMME – syn cestného staviteľa,
bol zabitý Nemcami 14.1. 1945**

**Ján KALAMÁR – uvedený v zozname na Pamätnej
tabuli obetí 2. sv. vojny v Tomášovciach**

Ak máte vierohodné údaje o ďalších obetiach, môžete ich poskytnúť na adresu: mail: vidinskenoviny@azet.sk, kontakt: 0918 839 053

text: Redakčná rada, **foto:** Ján Šupica

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI NAŠEJ OBCE

Július STRHÁRSKY
(1892 – 1974)

SPOMIENKY ŽIAKOV

Mnohí z nás radi spomínajú na svojich učiteľov zo základnej školy. Niektorí naši spoluobčania si dokonca pamätajú na svojho prvého učiteľa z obdobia pred vyše sedemdesiatimi rokmi. Učiteľ Július Strhársky pôsobil vo Vidinej v rokoch 1916-1950 a takmer celú svoju kariéru venoval výchove a vzdelávaniu detí a mládeže. Jeho manželka Ružena pochádzala z významného rodu Losonczyovcov. Po odchode z Vidinej učil ešte sedem rokov v Rapovciach. Ako na dobrého a príjemného človeka si na neho spomínajú – Ján Kotman – Doboš, Katarína Bakšová a Alžbeta Kamenská, ktorí nám svoje spomienky porozprávali.

„Pán Strhársky hrával v evanjelickej modlitebni a ja som mu fúkal mechy. Aj tam býval. Preto katolíci dovolili postaviť evanjelickú zvonnicu, aby bola blízko modlitebne. Bol to veľmi dobrý človek, taký seriózny chlap. Staral sa o krásny ovocný sad. Pestoval všetko, aj biržalmy (dule). Bajzon sme ho volali.“

Ján Kotman - Doboš

„Pán učiteľ mal maďarský prízvuk, ale nás učil po slovensky. Žena mu bola chorá na nohy a deti nemali, preto moja mama chodila k Strhárskeým riadiť. Keď odišiel z Vidinej, boli sme ho pozrieť v Rapovciach. Bol to dobrý, príjemný človek a veľký ovocinár. Kto chcel, tomu chodil štepiť ovocné stromy.“

Katarína Bakšová

„Na učiteľa Strhárskeho mám veľmi dobré spomienky. Pri škole mal takú **nádhernú záhradu**, akej nebolo nikde. V lete, keď sme mali malú prestávku, mohli sme sa vybehať alebo si oddýchnuť. Cez veľkú prestávku išli dievčatá plieť hriadky – mrkvu, petržlen... a chlapcov učil štepiť stromy. Každému určil, kto má čo urobiť. Potom prišiel, aby nás ohodnotil. Dal nám mrkvičku, jablčko, aj slivky sme si mohli odtrhnúť. Za odmenu.

Poznávanie prírody. Každý štvrtok sme chodili s učiteľom do prírody. Ráno sme mali dve hodiny vyučovanie, a potom sme išli von. Zbierali sme kvety aj koreňky a dávali do fľaštičiek s vodou, ktoré sme so sebou nosili. Každú sme označili názvom a poukladali na parapet pod okno. Bolo ich okolo 80. Ráno, keď sme prišli do školy, pomodlili sme sa. Bola to evanjelická modlitba, ale už si ju nepamätám. Ale po modlitbe bolo prvé, že nás z nazbieraných rastlín skúšal, napr. kde rastie, kedy sa zbiera, na čo sa používa... Nazbierané rastliny sme ukládali aj do herbárov.

Krásna záhrada a sad – pýcha obce. Manželia Strhárski pestovali v záhonoch nádherné pivónie. Keď po 34 rokoch odchádzal učiteľ z Vidinej, bol veľmi rozčialený. Vyhlásil, že kto chce, môže si prísť po pivónie. Ľudia prišli a veľmi narušili pekný vzhľad záhrady. Okolo školy boli nielen pivónie, za nimi boli vysadené nízke šípové ruže na kríkoch, a potom ruže vyššie rastúce na stĺpoch. A pán učiteľ sa o toto všetko staral. Pri strihaní kvetín pomáhali chlapci a v zeleninovej záhrade dievčatá.

Mimoškolská činnosť. Július Strhársky hral nádhorne na husle, nacvičoval divadlá aj spev. Mali sme veľký spevokol, lebo vždycky spievala celá trieda. Spievať sme chodili na rôzne slávnosti aj do druhých dedín. S divadlom sme vystupovali v B. Štiavnici, Dobšinej, Rožňave...

Škola. *Do roku 1934 učiteľ učil a býval v starej evanjelickej a. v. škole, ktorá dodnes stála pri bytovke na Zvolenskej ulici. V školskom roku 1934/35 nastúpilo 85 detí do novopostavenej školy (dnešnej ev. modlitebne).* „Manželia Strhárski bývali v školskom byte, ktorý pozostával z kuchyne, chodby, kúpeľne, toalety a 2 veľkých izieb. Keď som skončila školu, chodila som tam upratovať, lebo pani Strhárska mala ťažkú reumu a nevedela dobre chodiť. Pani Benčoková k nim chodila prať.

V miestnosti dnešnej ev. modlitebne učil Strhársky 1., 2. a 3. triedu. Evanjelikov učil náboženstvo. Nemôžem povedať na neho ani slovo. Ale od našich Vidinčanov bolo zahabanujúce, že ho nezachránili vtedy, keď ho komunisti preložili do Rapoviec. Vo Vidinej chcel učiť do konca svojej kariéry. Na jeho miesto prišiel učiteľ Danko. Štvrtákov až ôsmakov učila pani Petková.“

Alžbeta Kamenská

V knihe **Cesta domov** opisuje autor, vidinský rodák, spomienku z raného detstva:

„Na starý mostík mi ostala celoživotná pamiatka. Pri páde do jarku som si na nejakom ostrom predmete poriadne poranil ľavé líce. Za veľkého revu ma vzal otec na ruky a bežal so mnou do neďalekej školy. Otec vběhol do triedy, pán učiteľ prerušil vyučovanie, ranu omyl a vyčistil, nakoniec prelepil flástrom. Žiaden doktor, žiadne šitie...“

Prof. MVDr. Ján Kottman

NA ZÁVER

Július Strhársky bol výnimočným učiteľom. Jeho „škola“ bola výbornou prípravou pre život. Vychoval veľmi dobrú generáciu. Svoje bohaté vedomosti a zručnosti si nenechával len pre seba. Profesor Ján Kottman, zverolekár, hovorieval:

„Čo viem, to všetko som sa od Strhárskeho naučil.“

Svojich žiakov učil, aby si sami vypestovali zeleninu aj ovocie, aby sa vedeli potešiť krásou kvetín, aby pre svoj úžitok poznávali prírodu... V roku 1935 dal vysadiť okolo školy *Almáš* – jablonoňový sad, v ktorom zaúčal Vidinčanov šľachteniu a štepeniu ovocných stromov. V spolupráci s textilnou fabrikou v roku 1939 deti pestovali v škole húsenice priadky morušovej na výrobu hodvábu. S menom J. Strhárskeho sú spojené začiatky organizovaného športu (futbal, volejbal). Jeho zásluhou naháňali futbalovú loptu žiaci na školskom dvore. Ako učiteľ bol aj prvým kronikárom v dedine. Detaily zo stavby novej školy zaznamenal do Kroniky. Čo by sme dnes dali za to, aspoň do nej nahliadnuť? Obec nemá kroniku od čias pričlenenia k Lučencu v roku 1970.

Spomienkou na osobnosť Júliusa Strhárskeho vzdávame vďaka nielen jemu, ale tým učiteľom pôsobiacim v našej obci, ktorí sa zaslúžili o rast vzdelania a kultúry.

text: Marián Jeleň, Anna Jeleňová
foto: archív

NOVOHRADSKÉ PODZÁMČIE OTVORENÝMI OČAMI

Starostovia obcí v Novohradsko podzámčí sa podujali na neľahký krok. Dohodli sa, že ľuďom poskytnú nový pohľad na región. Dokázať, že veci, ktoré nás obklopujú, sú zaujímavé, nevšedné. V regióne je mnoho pamiatok, prírodných krás, vecí, ktoré upútajú návštevníkov. Je len potrebné sa správne pozerieť.

Realizovali sme projekt, ktorý sme nazvali "Otvorme si oči v Novohradskom podzámčí". Výsledkom je zborník, kde nájdete mnoho turistických zaujímavostí vo fotografiách a postrechoch návštevníkov.

Zborník je možné zakúpiť v členských obciach mikroregiónu.

VÝROBA OBKLADAČIEK

Po vyhodnotení surovínovej základne, dopravy surovín a hotových výrobkov ako aj zdrojov pracovných síl, kde 50 % mali predstavovať ženy, sa ukázalo ako najvhodnejšie umiestnenie závodu v Lučenci - Vidinej. Na Slovensku bol závod Obkladačky Lučenec prvým výrobcom obkladačiek. Stal sa výkladnou skriňou hospodárstva.

Chcete sa dozvedieť veľa zaujímavých vecí o závode, ktorý bol dlhé roky spojený s Vidinou? Publikáciu je možné si zakúpiť v kancelárii obecného úradu.

KYTIČKA PRE DÔCHODCOV

Dôchodcovia tvoria významnú skupinu našej spoločnosti. Sú medzi nimi stále aktívni seniori s mladým duchom, osamelí, pohybujúci sa pomaly, pripútaní na lôžko a odkázaní na každodennú starostlivosť.

Stretávame ich denne. Vidíme ich na prechádzke s kočíkom, pri práci v záhrade alebo okolo domu, v obchode či v kostole. Čo by sme bez nich robili? Niektorí z nich pracujú, aby pomohli svojim deťom. Keď sú mladí zaneprázdnení, oni podajú pomocnú ruku. Mnohí sa zúčastňujú na spoločenskom dianí v našej obci, ba niektorí aj vypomáhajú na rôznych podujatiach. Môžu nám byť príkladom. Nemusíme ich chváliť ani obdivovať, ale budme vďační za to, že ich máme a prejavujeme im úctu. Stále. Každý deň. Nie iba v mesiaci október a nielen vtedy, keď ich potrebujeme.

Ľudia vždy zabudnú, čo si im povedal, väčšinou zabudnú aj to, čo si im urobil, ale nikdy nezabudnú, ako sa pri tebe cítili. (nemecké porekadlo)

text: Marián Jeleň, Anna Jeleňová

DÁTUM A ČAS: 25. októbra (piatok) 17.00 hod.

MIESTO: sála kultúrneho domu Vidiná

VSTUPNÉ: dobrovol'né

FUTBALOVÁ PRÍPRAVKA

Chceš sa naučiť niečo nové, či už kotúl, hádzať loptu a pod. ? Chceš spoznať nových kamarátov a zažiť zábavu? Je tu pre teba pohybovo-futbalová prípravka. Stretávame sa už pár rokov v jarňých, letných a jesenných mesiacoch na čerstvom vzduchu v športovom areáli a v zimných mesiacoch v sále kultúrneho domu. Cez prázdniny sme si oddýchlí. Prípravka je rozdelená na dve skupiny. Jedna skupina sú starší hráči – ročník narodenia od 2011, 2010, 2009... a v druhej skupine sú menšie deti ročníky narodenia 2012, 2013, 2014... Spoločne rozvíjame pohybové návyky a futbalové zručnosti detí. Futbalovému výboru sa podarilo prihlásiť prípravku do súťaže a túto jeseň sme začali hrať aj súťažné zápasy, kde sú zatiaľ zaradené len staršie deti.

Hlavným zámerom je, aby sa deti pri futbale zabavili a mali z neho radosť. Tréningy sa konajú každú stredu o 17.00 hod., v je-

text: Ján Šupica, foto: Miki Rubint

DETSKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR KONÔPKA JE TU PRE VÁS KAŽDÝ ŠTVRTOK

Detský folklórny súbor Konôpka zachováva a rozvíja tradície folklóru na Slovensku. Oboznamuje svojich členov a priaznivcov s folklórnymi zvykmi a tradíciami na Slovensku. Odovzdáva skúsenosti mladším generáciám a snaží sa o propagáciu a šírenie slovenského kultúrneho dedičstva nielen vo Vidinej, ale aj v širšom regióne. Svoju činnosť zameriava predovšetkým na ľudový tanec a spev.

Po úspešnom znovuoobnovení činnosti DFS Konôpka, sú deti pripravené prezentovať svoje programové pásma tak, ako ich rodičia pred dvadsiatimi rokmi. V súčasnej dobe vedúca súboru Marcela Janštová pripravila projekt Generácie, ktorého hlavným zámerom je prezentácia folklórnych tradícií v podaní detí vo veku zložení od 3 rokov do 10 rokov spolu so Ženskou speváckou skupinou Vidovenky realizáciou kultúrnych aktivít, s dôrazom na miestne tradície. Projekt podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia sumou 2500,00 Eur, ktorá je určená za zakúpenie nových krojových kostýmov.

Deti trénujú v sále kultúrneho domu každý štvrtok o 17.00 hod. Detský folklórny súbor Konôpka ťa srdečne privíta, spoznáš nových kamarátov a zažiješ aj kopec zábavy.

text: Ján Šupica

DETSKÝ KLUB JEŽKO STÁLE OTVORENÝ

Milé detičky a mamičky, všetci ste srdečne vítaní v našom detskom klube Ježko vo Vidinej, ktorý bude aj v nasledujúcom období stále otvorený denne od 9.00 hod do 12.00 hod. V popoludňajších hodinách podľa dohody. Prijemné prostredie, v ktorom sa zabavia vaše deti a vy si môžete príjemne posediť. Radi vám poskytneme miestnosť a priestory klubu aj na rôzne stretnutia, či detské oslavy.

text: Ján Šupica

